

EŞ ZAMANLI UTERİN MALİGNİTE; ENDOMETRİYAL ADENOKARSİNOM VE LEİOMYOSARKOM

Dr. Nusret ERDOĞAN (*), Dr. Ayşegül KUYRUKÇUOĞLU (*), Doç. Dr. Orhan ÜNAL (**), Dr. Birol CENGİZÖĞLU (**)

ÖZET: Postmenapozal kanama şikayeti olan 60 yaşındaki kadın hastada eş zamanlı uterin malignite: Endometriyal adenokarsinom ve leiomyosarkom bulunmuştur. Kadın genital sisteminden köken alan eş zamanlı primer tümörlerin görülme sıklığı oldukça az olup, bütün genital neoplaziler içinde görülme sıklığı % 0,3 ile % 6 arasında değişmektedir. Nadir görülmesi nedeniyle olgu literatür bilgilerinin ışığı altında sunulmuştur.

ANAHTAR KELİMELEER: Endometriyal adenokarsinom, leiomyosarkom.

SUMMARY: A 60 year old woman with postmenopausal bleeding symptom was found to have two synchronous primary uterine malignancy: Adenocarcinoma of the endometrium and leiomyosarcoma. Synchronous primary malignancies of female genital tract are rare. Their rate among genital neoplasms is between %0,3 and %6. The case is reported because of its rarity and discussed.

KEY WORDS: Endometrial adenocarcinoma, leiomyosarcoma.

GİRİŞ

Aynı kişide birden fazla primer malign neoplazi gelişmesine dair ilk raporlar yaklaşık yüz sene öncesine dayanmaktadır. O zamandan bu yana multiple primer malign neoplazilerin ortaya çıkışı, etyoloji ve kliniği hakkında çok sayıda araştırma yayınlanmıştır.

Bir şahısta eş zamanlı multiple primer tümör gelişmesi sık rastlanmayan ilgi çekici bir olaydır. Bu olayın etyolojisi ve patogenezi kesin bilinmemekle birlikte, bazı yazarlar tarafından embryonal yönden birbirine benzeyen dokuların aynı anda belli hormonal etkilere veya karsinojenlere maruz kalmasının eş zamanlı neoplazilerin ortaya çıkışında etkili olabileceği öne sürülmüştür (1, 2).

1932 yılında Warren ve Gates multiple primer malign neoplazi tanımlaması için gerekli kriterler ortaya atmıştır. Bunlar: Tümörlerin her biri belirgin malignite bulguları göstermesi; her bir tümörün birbirinden ayrı olması; ve mutlaka birinin diğerinin metastatik lezyonu olmadığına kanıtlanmasıdır. Buna göre, multiple primer malign tümörler farklı organlarda ortaya çıkabileceği gibi, aynı organda fakat farklı hücre tiplerinden ortaya çıkmış da olabilir. Bütün multifokal ve ilerleyici neoplastik hastalıklar ise bu sınıflamanın dışında tutulmuştur (3).

Farklı araştırmacılar tarafından kanserli hastalar içinde multiple primer malign tümörlerin görülme sıklığı çok farklı oranlarda rapor edilmiştir. Bu oran genelde % 4.2 ile % 8 arasında değişmektedir. Bazı serilerde ise % 36'ya kadar çıkmaktadır. Bu farklılığın ortaya çıkışında pek çok faktör etkili olmaktadır. Örneğin senkron tümörlerle beraber (ilk primerden sonra 6 ay içinde ortaya çıkan sekonder primer) metakron tümörlerinde (ilk primerin teşhisinden 6 aydan daha sonra ortaya çıkan sekonder primer) de çalışmaya dahil edilmesi, veya orjinal teşhisin güvenilirliği gibi faktörlerin rolü vardır (4).

Olgu Sunumu

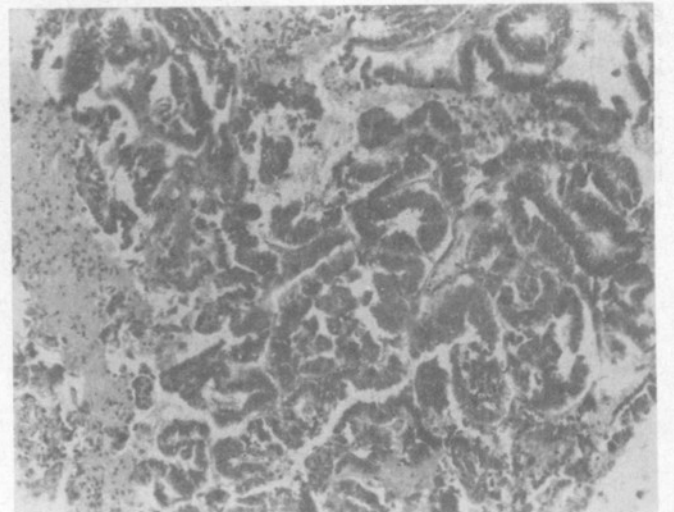
60 yaşında kadın hasta, postmenapozal kanama nedeniyle doktora başvurmuştur. Yapılan fraksiyone küretajın

histopatolojik incelenmesinde Grade 1, endometriyal adenokarsinom saptanmıştır (Resim 1). Bu teşhis üzerine hastaya TAH+BSO ve iliak lenfadenektomi uygulanmıştır. Uterusun incelenmesi esnasında endometriyal adenokarsinom yanında myometriyumda da Grade 3, leiomyosarkom tespit edilmiştir (Resim 2).

Adenokarsinom 1/3 oranında myometriyal invazyon yapmış, leiomyosarkom ise 2/3 oranında duvar invazyonu yapmıştır (Resim 3). Sol iliak lenf nodlarının birinde adenokarsinom metastazı görülmüştür.

İncelenen çok sayıda leiomyosarkom kesitinde adenoid yapı gösteren odağa rastlanmamıştır. Uygulanan immünohistokimyasal boyanma yönteminde endometriyal adenokarsinom kesitleri cytokeratin için yaygın pozitif boyanma gösterirken leiomyosarkom kesitlerinde hiç pozitif boyanma odağına rastlanmamıştır. Uterusun malign mikst mezodermal tümörü ekarte edilmiştir. Leiomyosarkom kesitlerinde vimentin ve desmin için pozitif boyanma ortaya çıkmıştır.

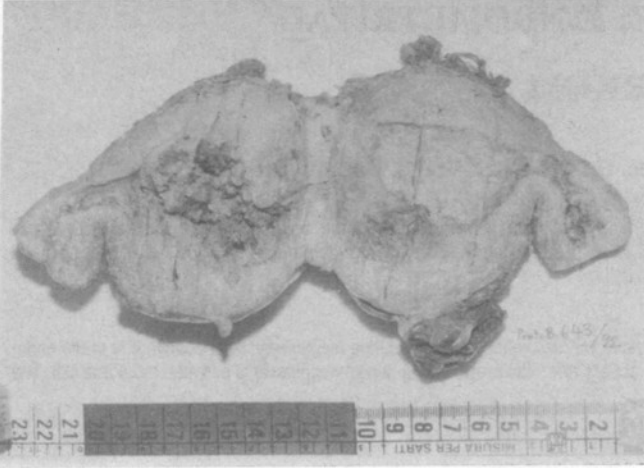
Olgu, aynı organda farklı hücre tiplerinden köken alan eş zamanlı multiple primer malign neoplazi olarak değerlendirilmiştir.



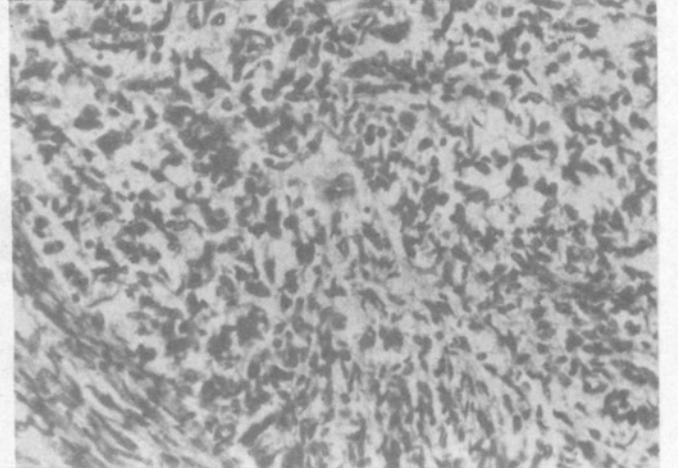
Resim 1 : Fraksiyone küretaj materyalinde tespit edilen endometriyal adenokarsinom. H&E x200

* Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Patoloji Lab.

** Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Servisi



Resim 2 : Histerektomi piyesinde izlenen iki ayrı uterin malignite: Adenokarsinom ve leiomyosarkom.



Resim 3 : Grade 3 leiomyosarkom. H&Ex400

TARTIŞMA

Kadın genital sisteminden köken alan eş zamanlı multiple primer tümörlere oldukça nadir rastlanır. Bütün genital neoplazilerin %1 ila %6'sını oluşturlar (5). Yukarı kadın genital organları ile peritoneal yüzeylerin ortak embriyolojik köken sahip olduğuna 1912'lerde dikkat çekilmiştir. Bazı yazarlara göre bu eş zamanlı maligniteler, benzer histolojiye sahip olan genital organlar ve peritoneal yüzeylerdeki metaplazi sonucu ortaya çıkmaktadır (Lauklan, 1972; Joodruff, 1985) (2). Sica ve arkadaşları (6) ise paylaşılan ortak hormon reseptörü teorisini ortaya atmışlardır.

Kadın genital sistemindeki multiple malign primer tümörlerde en sık görülen birliktelik endometriyum ve over kanseri birlikteliğidir. Bir çalışmada bu grup, olguların %51,7'sini yani yaklaşık yarısını oluşturmaktadır (1). 3863 olgu ile yapılan bu çalışmada over-endometriyum birlikteliğinden sonra en fazla endometriyum-serviks kanseri birlikteliği görülmüştür. Daha nadir olarak over-serviks, vulva-serviks, vulva-vulva ve endometriyum-tuba birlikteliği saptanmıştır (1).

Rierner ve arkadaşları (7) primer over kanserli olgularda endometriyum, kolon, karaciğer ve meme kanserlerinin görülme sıklığının arttığını gözlemişlerdir. Axelrod ve arkadaşları (3) ise primer endometriyum kanserli hastalarda serviks, over, tuba, meme ve kolon kanseri insidansının arttığını bulmuşlardır. Choo ve arkadaşları (8) 57580 hastayı incelemişler ve 1052 hastada (%2.8) birden fazla primer maligniteye rastlamışlardır. Çalışmadaki hasta popülasyonunu,

tümörlerinden en az biri kadın genital organlarından köken alan hastalardan oluşturmuşlardır. Ayhan ve arkadaşları (5) ise, eş zamanlı kadın genital organ tümörü gelişen 29 hastayla yaptıkları çalışmada, bu olguların bütün genital malignitelerin % 1.7'sini oluşturduğunu bildirmişlerdir.

Olgumuzdaki gibi eş zamanlı adenokarsinom ve leiomyosarkom birlikteliğine literatürde rastlanmamıştır. Bu birliktelik, aynı organda farklı hücre tiplerinden ortaya çıkan eş zamanlı malignitelere güzel bir örnektir.

KAYNAKLAR

1. Eisner R.F., Nieberg K.K. and Berch T.S. Synchronous primary neoplasms of the female reproductive tract. *Gynecol. Oncol.*, 1979 : 33:335.
2. Woodruff J.D., Solomon D., and Sullivan M. Multifocal disease in the upper genital canal. *Obstet. Gynecol.*, 1985 : 65:695.
3. Axelrod J.H., Ruchter R., and Boyce, J.G. Multiple primaries among gynecologic malignancies, *Gynecol. Oncol.*, 1984 : 18:359-372.
4. Matzhin H. and Bral Z. Multiple primary malignant neoplasms in the genitourinary tract: Occurrence and etiology. *J. Urol.*, 1989 : 142:1-12.
5. Ayhan A., Yalçın Ö., Tuncer Z.S., Gürkan T. and Küçükali T. Synchronous primary malignancies of female genital tract. *European Journal of Obstet. Gynecol.*, 1992 : 45:63-66.
6. Sica V., Nola E., Contieri E., Bona R., Masucci M.T. Medici N., Petrillo A., Weisj A., Melinari A.M. and Puca G.A. Estradiol and progesterone receptors in malignant gastrointestinal tumors. *Cancer Res.*, 1984 : 44 (10):4670-4674.
7. Rierner R.R., Honer R., Fraumeni J.F., et all. Second primary neoplasms following ovarian cancer. *J. Nat. Cancer Inst.*, 1978 : 61: 1195-1197.
8. Choo Y.C., and Naylor B. Multiple primary neoplasms of the ovary and uterus. *Int J. Gynecol. Obstet.*, 1982 : 20:327-334.